

A Honba születesz, a Haza már építmény, s a nehézség, hogy a Haza közös. Petőfié és Szálasié, Bartóké és Horthyé, Radnótié és Wass Alberté. És persze a tiéd. Elfogadod ezt a Hazát?

Kényelmes beülni a felkínált karosszékbe, de aztán észreveszed, valami nem stimmel. A karosszék mégsem olyan kényelmes, a karfa töredezik, rugók pattannak elő a kárpitból. Megsebeznek. Az sem vigasztal, hogy a többiek fel-felugrálnak, mert seggbe szúrnak azok a rugók.

Úgy tűnik, választani kell. Kell? Azt mondják: illik. Így, régimódiasan. Hová és kihez tartozol, ezt kellene megfogalmaznod. És ha nem? Ha nem fogalmazol, csak – élsz? Teszel-veszel. Házat építesz. Szeretsz.

A Haza köréd formálódik, belőled alakul és körülvesz. Nem a diktált Haza. Nem a tanított Haza. Nem a falakra mázolt Haza. A Haza nyelvhez kötött. Ezen a nyelven beszélt Petőfi és Szálasi, Bartók és Horthy, Radnóti és Wass. Egy nyelvet beszéltek. A te nyelvedet. Vagyunk, ahol voltunk. Hát nem képtelenség?

Valamivel könnyebb, ha idegen földre kerülsz és letelepszel. Oda csak a nyelvet viszed magaddal, s az tündökölni kezd, fokozatosan leválnak róla a ballasztok, mint a hordozórakéták az úrhajó testéről. Repülsz a nyelvvel, és azt mondogod: itthon vagyok.